

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Potravinářské právo a ochrana spotřebitele

Markéta Selucká

Spotřebitel - Podnikatel

- Fyzická osoba (člověk)
 - C-541 a 524/99 Cape Snc proti Idealservice Srl (C-541/99) a Idealservice MN RE Sas proti OMAI Srl (C-542/99)
- Právnícká osoba
 - 90/314/EHS Bundesgerichtshof (DE) 16.04.2002, X ZR 17/01
 - Užití i pro podnikatelské účely: C-464/01 Johann Gruber proti Bay Wa AG
 - Právní úkon nečiní běžně: C-361/89 Trestní řízení proti Patrice Di Pinto; [Cour de Cassation (FR) 26. May. 1993 N° de pourvoi: 92-85285 France v. Patrice di Pinto]
 - Neprofesionál: Cour de Cassation (FR) 15. Mar. 2005 N° de pourvoi : 02-13285 Syndicat départemental de contrôle laitier de la Mayenne

OZ - spotřebitel a podnikatel

- Spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.
- Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.
- Pro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.

Markéta Selucká

Obecná předsmmluvní informační povinnost

- Jasně a srozumitelně v jazyce ve kterém se uzavírá smlouva - § 1811 odst. 1 OZ
- Culpa in contrahendo - § 1811 odst. 2 OZ
- Podle nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům musí být všechny údaje, tedy i datum, **pro spotřebitele srozumitelné, uvedené na viditelném místě, snadno čitelné, nezakryté nebo nepřerušené jinými údaji, nesmazatelné a vyjádřené v nekódované formě.**

Odchýlení od zákona

§ 1812 odst. 2 OZ

- K ujednáním odchylicím se od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele se nepřihlíží. To platí i v případě, že se spotřebitel vzdá zvláštního práva, které mu zákon poskytuje.

Nepřiměřená ujednání

§ 1813 OZ

- Má se za to, že zakázána jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o **předmětu plnění** nebo **ceně**, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem.

Soud a nepřiměřené ujednání

- Z úřední povinnosti (ESD ze dne 27. 6. 2000, *Océano Grupo Editorial SA proti Rocióovi Muricanovi Quinterovi a ostatním*, C-240/98 až C-244/98) - nemusí se dovolávat
- Nelze omezit prekluzivní lhůtou (srov. ESD ze dne 21. 11. 2002, *Cofidis SA proti Jean-Louisovi Fredoutovi*, C-473/00).
- I v řízení o zrušení rozhodčího nálezu, třebaže se spotřebitel v rozhodčím řízení neplatnosti nedovolal (srov. ESD ze dne 26. 10. 2006, *Elisa María Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL*, C-168/05).

Záruka za jakost u potravinářského zboží

- „doba použitelnosti“
 - Věc, obal, návod, reklama
- „*Datum použitelnosti*“ (DP)
 - Use by Date, např. „Spotřebujte do...“ (jogurt, kysaná smetana...)
 - musí výrobce na obal doplnit i údaje o podmínkách uchování, které musí být dodrženy.
 - potraviny, které podléhají rychle zkáze, a musí být proto rychle spotřebovány
 - Potraviny s prošlou dobou použitelnosti se nepovažují za bezpečné v souladu s čl. 14 odst. 2 až 5 nařízení (ES) č. 178/2002 a nesmí se uvádět do oběhu.

Záruka za jakost u potravinářského zboží

- „*Datum minimální trvanlivosti*“ (DMT)
 - Best before, např. „minimální trvanlivost do...“
 - potraviny, které se rychle nekazí (např. čokoláda, nápoje, těstoviny...)
 - lze uvádět do oběhu, pouze pokud jsou zdravotně nezávadné a pokud jsou jako prošlé označeny a odděleně umístěny.

Záruka za jakost u potravinářského zboží

- Existují potraviny, které nemusí být označeny datem minimální trvanlivosti ani datem použitelnosti. Jedná se o čerstvé ovoce a zeleninu, houby, nijak neupravené konzumní brambory, lihoviny a ostatní alkoholické nápoje s obsahem alkoholu nejméně 10 % objemových, víno, pekařské výrobky, které se spotřebují do 24 hodin po výrobě, jedlá sůl, cukr v pevné formě, žvýkačky, ocet.

Záruka za jakost u potravinářského zboží

- § 1919/2 - obecná úprava závazků
- **Není-li záruka ujednána ve smlouvě, může ji zcizitel převzít prohlášením v záručním listu, popřípadě vyznačením **záruční doby** nebo **doby použitelnosti** či **trvanlivosti věci na obalu**.**
- Je-li ve smlouvě ujednána záruční doba **odlišná** od záruční doby uvedené na obalu, platí, co bylo **ujednáno**.
- Uvede-li se v záručním listě záruční doba **delší**, než je doba ujednaná nebo vyznačená na obalu, platí tato **delší záruční doba**.

Záruka za jakost u potravinářského zboží

- § 2113 - koupě a prodej (B2B, B2C?)
- Zárukou za jakost se prodávající zavazuje, že věc bude po určitou dobu způsobilá k použití pro obvyklý účel nebo že si zachová obvyklé vlastnosti. Tyto účinky má i uvedení **záruční doby** nebo **doby použitelnosti věci** na **obalu** nebo **v reklamě**. Záruka může být poskytnuta i na jednotlivou součást věci.

Záruka za jakost u potravinářského zboží

- § 2165 - koupě a prodej (B2C)
- Kupující je oprávněn uplatnit právo z vady, která se vyskytne u **spotřebního** zboží v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí.
- Je-li na prodávané **věci**, na jejím **obalu**, v **návodu** připojenému k věci nebo v **reklamě** v souladu s jinými právními předpisy uvedena doba, po kterou lze **věc použít**, použijí se ustanovení o záruce za jakost.

Lex specialis derogat generali?

OZ	Obecná (§ 1919)	Koupě a prodej (§ 2113)	Koupě a prodej (B2C); (§ 2165)
Kde?	Obal	Obal, reklama	Věc, obal, návod, reklama
Co?	Záruční, použitelnosti, trvanlivosti	Záruční, použitelnosti	Záruční, použitelnosti
Závěr	Reklama, návod, samotná věc?	Trvanlivost?	Trvanlivost?

Něco pro studenty...

Příklad č. 1

- Pan Jan Špagetka si koupil v prodejně potravin salám a rohlíky. Prodejce mu zabalil salám do balicího papíru a rohlíky dal do sáčku. Za obal si pak naúčtoval 10 Kč. Postupoval prodejce v souladu se zákonem?

Příklad č. 2

- Paní Marie Fíková si objednala přes e-shop tento nákup:
- 1 kg hladké mouky, 10 rohlíků, dvě konzervy uzených šprotů a 1 l mléka
- Zboží jí bylo včas dodáno do její schránky. Rohlíky jsou gumové a nekvalitní, konzerva má minimální datum trvanlivosti 5.10.2010 a 31.2.2018, mléko má uvedeno „Spotřebujte do 6.11.2016“, avšak je kyselé. Posud'te celou situaci.

Příklad č. 3

- Pan Karel Špagetka si koupil v obchodě brambory, které si sám vybral z volného prodeje. Řádně je uskladnil, avšak když přišel za dva dny, byly brambory zcela shnilé. Má možnost domáhat se odpovědnosti za vady? Z jakého titulu?

Příklad č. 4

- Paní Olga Škubánková si koupila zmrzlinu, která jí velmi chutnala. Nicméně po její konzumaci začaly zdravotní problémy (průjem). Posléze se ukázalo, že zmrzlina obsahovala bakterii salmonelu. Paní Škubánková byla kvůli komplikovanému průběhu 14 hospitalizována v nemocnici. Jaká má práva paní Škubánková?

Děkuji za pozornost.